

TEKST // OLE WISLER, JOURNALIST

Stor forskel på sammenhængende

Der er meget stor forskel på, hvor og hvor langt kommunerne er med den sammenhængende kommunale ungeindsats. Flere steder er der stor usikkerhed, mens der andre steder er begejstring for de nye konstruktioner, der – alt efter kommune – forankres i det eksisterende jobcenter, socialcenter eller vejledercenter med de kulturer og værdier, der ligger deri

Frederikshavn

// Vi kan godt mærke en forventning om, at vi skal vejlede vores unge et bestemt sted hen. Jeg tror dog, vi er rimeligt rodfæstede i, at vi skal vejlede de unge den vej, der er den rigtige for dem.

CHRISTINA BECH HANSEN,

UU KOORDINATOR, UNGE-ENHEDEN FREDERIKSHAVN

Er I der, hvor I skal være med den kommunale ungeindsats?

I forhold til, hvor vi skal være 1. august 2019, så er vi ikke. Her i Frederikshavn har vi lige haft 5-års fødselsdag med vores Ungeenhed, som er organiseret sammen med arbejdsmarkedet. Vi arbejder med de 18-30-årige og når det drejer sig om de yngre, så samarbejder vi vejledere her i huset med familieafdelingen, der er et andet center i kommunen.

Rent faktisk startede Ungeenheden med at være et center for unge fra 15-25 årige, men vi skilt ad igen. Så vi er der, hvor vi skal være med undtagelse af de 15-18-årige.

Hvordan fungerer jeres tværfaglige samarbejde?

Hverdagen er blevet lettere på den måde, at vi er tættere på vores samarbejdspartnere. Vi sidder alle i samme hus, spiser madpakker sammen og går til de samme personalefester. Så der er let adgang til det tværfaglige samarbejde.

Indledningsvis blev der lavet en stor rapport fra et konsulentfirma, inden fusionen af de forskellige afdelinger, som indeholdt nogle anbefalinger til samarbejdet. Vi fik indsigt i vores nye kollegaers faglighed og hvilke lovgivninger, der arbejdes ud fra. Vi fik forståelse for

hinandens fagområder, hvad man forvente af sine kollegaer og hvilke opgaver, vi er sat i verden for at løse. Vi er i dag omkring 85 ansatte i Ungeenheden i Frederikshavn.

Jeg synes, der overvejende er et positivt udkomme af sammenlægningen. UU-centret var en selvstændig institution, og det gjorde, at vi var og følte os virkelig uvildige. Vi var ikke organiserede i en politisk styret organisation, som vi er i dag. Vi udfordres nogle gange på vores uvildighed, men jeg vil sige, at samtidig så ligger der nogle kæmpemæssige fordele i den nye konstruktion. Jeg synes stadig, vi yder en uvildig vejledning og holder vejlederfanen højt.

Politikerne har besluttet, at vi har en målsætning om at 35% af en ungdomsårgang skal have en erhvervsfaglig uddannelse. Vi kan godt mærke en forventning om, at vi skal vejlede vores unge et bestemt sted hen. Jeg tror dog, vi er rimeligt rodfæstede i, at vi skal vejlede de unge den vej, der er den rigtige for dem.

Kan I bedre hjælpe de unge i dag?

Ja, det synes jeg, fordi en UU'er – udover at vejlede til uddannelse – let bliver tovholderen, når der er flere lovgivninger, der skal i spil. Hvis den unge er

i gang med uddannelse, men er flyttet hjemmefra og har svært ved at være i det, så ser vi sammen på, hvordan vi kan få søgt noget boligstøtte. Fordi vi nu sidder sammen, så kan vi meget let få fat i den rigtige fagperson. Så der er en meget hurtigere ekspedition, og det kan være med til at en ung ikke træder ud af en uddannelse. Det giver god mening, at vi vejledere binder det hele sammen og er på for at fastholde eller vejlede til uddannelse.

Bliver FGU'en et godt supplement til det i står med i jeres dagligdag?

Det er udmærket til de unge, der har brug for en kortere indsats i forbindelse med at blive klar til uddannelse eller beskæftigelse. Men jeg tænker, det kan blive en udfordring for de ikke-parate vi har, som vi kan se, har haft brug for mere end to år til at blive afklarede. Det er jo nogle af dem, vi har i STU-målgruppen. Det er ikke dem med svære funktionsnedsættelser. Det er de unge, som vi tænker måske kan gøres klar til at tage en ungdomsuddannelse eller de selv tror, de er klar og de er nødt til at have nogle forsøg for at se, om de kan. Det kan blive en udfordring med dem, men jeg kan ikke sige helt, hvor mange det drejer sig om.

ungeindsats landet over

En tur rundt i det danske vejlederlandskab, med forskellige geografiske nedslag i kommuner nord, syd, øst og vest, tegner meget forskellige konstruktioner omkring den kommende kommunale ungeindsats.

Deadline for implementeringen af den ny kommunale ungeindsats er 1. august 2019, men allerede fra 1. januar skal der

målgruppevurderes til den nye Forberedende GrundUddannelse, FGU.

Generelt er der meget stor tilfredshed med værdien af det tværfaglige samarbejde, der hvor sammenlægningen er effektiviseret. Men andre steder, hvor man er midt i processen, er usikkerhed at spore overfor det nye.

Helsingør

// Vi har sagt fra starten: Vi er sådan set ligeglade hvad der står på døren, hvis bare det bliver bedre for de unge!

JENS CHRISTY, LEDER UU ØRESUND

Er I der, hvor I skal være med den kommunale ungeindsats?

Vi begyndte processen for halvandet år siden og er nu der, hvor der har været en række arbejdsgrupper i Fredensborg og Helsingør kommuner. Der ligger forslag til Fredensborg Kommune den 29. oktober, hvor der tages stilling til den kommunale ungeindsats, der betyder opløsning af UU Øresund. Og samtidigt om man skal flytte forankringen fra at ligge i beskæftigelsesområdet til at ligge i socialområdet. I Helsingør Kommune har der også været arbejdsgrupper. Der skal leveres et direktionsoplæg, som skal afgøres den 26. november i byrådet. Så vi er på plads inden 1. august 2019.

Er I klædt på til det kommende samarbejde?

Vi har i UU Øresund - på eget initiativ - haft en supervisor til at snakke med vores medarbejdere og ruste dem til forandringen og de nye tværfaglige samarbejder. Vi har haft to seancer og den tredje kører til januar. Det er medarbejderne rigtigt glade for, og de har faktisk 'pralet' af det, hvis man kan sige det, ved den årlige arbejdsmiljøundersøgelse i Helsingør Kommune, hvor netop denne indsats er nævnt som en succes.

Vores medarbejdere er dog usikre på, hvor den faglige styring af vejledningen bliver af? En ting er, at vi gennem den nye kommunale ungeindsats forhåbentligt får et bedre samarbejde med socialområdet end vi har haft tidligere. Men der er stor usikkerhed og bekymring omkring det vejledningsmæssige perspektiv i relation til ledelsen af det, og hvordan det kommer til at fungere.

Der er jobsikkerhed til alle, så det er ikke noget problem. Det er meldt klart ud fra begge kommuner. Og vi håber, at det nære samarbejde, samlet i samme hus, kan styrke indsatsen til glæde for den enkelte unge. Vi har sagt fra starten: Vi er sådan set ligeglade hvad der står på døren, hvis bare det bliver bedre for de unge!

Jeg er dog overordnet bange for, at de vejledningsfaglige landvindinger, erfaringer og professionaliseringen af vejledningen, der er sket siden 2004, forsvinder. Jeg mener virkelig, der er brug for, vi vejledere nationalt og lokalt har et sted, vi kan diskutere faglighed og udvikle vejledningen af de unge.

Hvad skal binde samarbejdet sammen?

Man kan sige, at vi i UU-vejledningen jo faktisk allerede har det IT værktøj, der skal bruges til rigtig meget af det, der skal løftes. Det grundlæggende problem er, at næsten alle andre mennesker, man samarbejder med i kommunen ser de unge som en sag i kom-

munen. Langt hovedparten af de unge, vi snakker med, er ikke sager og skal aldrig blive til sager. Vejledningen er en almen forebyggende indsats. Når man sidder i det kommunale fællesrum, så oplever vi, det er meget svært for andre at forstå, at hovedparten af vores arbejde aldrig bliver registreret, fordi vi grundlæggende slet ikke er en sagsbehandlende funktion. Vi er en forebyggende funktion.

Bliver FGU'en et godt supplement til det I står med i jeres dagligdag?

Jeg synes, der er noget god og noget skidt. Det er godt, det bliver slået sammen, og der bliver én styring af det. De seks institutioner, som nu bliver slået sammen, har jo skullet købe forskellige ydelser af hinanden. Hvis eksempelvis produktionsskolen skulle lave noget danskundervisning, så skulle de købe det hos VUC og så videre ...

Hvis den unge ikke kan starte på en ordinær uddannelse, er vi forpligtet til at få dem igennem FGU. Man kan frygte, FGU'en bliver for boglig. Gruppen af unge er meget forskellig og kræver en mangfoldighed af måder, metoder, muligheder og tilbud for at kunne lykkes. Det er noget af det produktionskolerne gør i dag med al deres forskellighed, og jeg er bange for, de nye FGU-institutioner ikke helt kan leve op til det.

Slagelse

// Det er væsentligt at have fokus på, at det centrale jo er vejledningsloven, hvor der så er tilføjet et afsnit omkring den kommunale ungeindsats.

JACOB MORTENSEN, LEDER UU-VESTSJÆLLAND
FORTSÆTTER SOM LEDER I SLAGELSE KOMMUNE

Er I der, hvor I skal være med den kommunale ungeindsats?

De tre kommuner; Ringsted, Sorø og Slagelse har opsagt samarbejdsaftalen med UU-Vestsjælland den 1. januar. Det skal nu klarlægges, hvorledes man vil håndtere vejledningen i hver kommune.

De medarbejdere, der er i UU, bliver virksomhedsoverdraget til deres respektive kommune, og skal stadigvæk foretage vejledning på de ansættelsesvilkår, de har nu.

I Ringsted har man i nogle år haft en Ungeenhed, og det fortsætter. I Sorø og Slagelse skal man nu finde ud af, hvordan det skal se ud, og hvordan man skal koordinere og planlægge den kommunale ungeindsats.

Processen er i gang, og vi sidder med i nogle arbejdsgrupper. Jeg sidder i en Slagelse Kommune, hvor jeg kommer til at arbejde videre. Der kommer en politisk beslutning til december. Det der er planen er, at jeg skal fortsætte som leder af vejledningsenheden.

I Slagelse organiserer vi det ikke som en Ungeenhed. Der skal det organiseres som en Ungeindsats, hvor de forskellige forvaltninger eller enheder forpligtiger sig til at gå ind i ET stærkere, tværfagligt samarbejde.

I processen har man været ude at interviewe unge, der har været en medarbejderworkshop samt en konference for samarbejdspartnere. Alt det materiale ligger nu i arbejdsgruppen og skal danne grundlag for en beskrivelse af vores ungeindsats i kommunen.

Hvordan ser du den uvildige vejledning fortsætte i den kommende kommunale konstruktion?

Det, vi har fået meldt ud, er, at UU-vejledningsenheden skal fortsætte i

Slagelse. Sådan har man det også i Sorø.

Det er væsentligt at have fokus på, at det centrale jo er vejledningsloven, hvor der så er tilføjet et afsnit omkring den kommunale ungeindsats. Det skal man have for øje, når man snakker om den kommunale ungeindsats. Hele loven er jo med vejledningsfokus på uddannelse og beskæftigelse.

Hos os bliver den kommunale ungeindsats ikke organiseret under jobcenteret, og det er med til at sikre uvildigheden. Hvis man fastholder vejledningsenheden for sig selv, som jeg forventer, så kan vi bevare den uvildighed.

Det man skal huske med den kommunale ungeindsats, er, at der står, den skal startes op i grundskolen. Og i Slagelse har man gjort det, at den kommunale ungeindsats skal dække fra 12-29 år – dog med et primært fokus på de 15-29-årige til at starte med. Vi har vurderet, der skal sættes tidligere ind, hvis man skal lykkedes. Og vi har også forpligtet os til et samarbejde helt op til det fyldte 29 år.

Er I klædt på til det kommende samarbejde?

Opdraget er nu at få beskrevet, hvordan den kommunale ungeindsats skal konstrueres for den enkelte kommune. Og så skal man se på, hvad der er behov for at kompetenceudvikle til.

Vi skal selvfølgelig ruste vores medarbejdere til det tværfaglige samarbejde, men vi vejledere er faktisk dem i kommunen, der er katalysator i det tværfaglige samarbejde qua det, at vi har det største tværfaglige samarbejdsfelt. Min forventning er, at vi får styrket det relationelle på det arbejdsmæssige, tværfaglige plan, så de unge mærker, at når de kommer med en udfordring, så bliver det lyttet og handlet.

Hvad skal binde samarbejdet sammen?

Der står jo, at ungedatabasen er den fælles platform i forhold til at trække nye oplysninger ind, men vi argumenterer meget kraftigt for, at det bliver vores vejledningssystem, som skal være den fælles journaliseringsplatform for alle medarbejdere. Fordi vi har en historik med uddannelsesplan, målgruppevurdering, aktivitetshistorikker, og der kan også åbnes for journalisering ud fra, hvad der er relevant for det tværfaglige samarbejde.

Vores IT-udvikler er forpligtet til at skabe forbindelse med de relevante fagdata, der kan ligge i andre fagcentre. Det vil sige, at der kan lægges relevant journalisering fra børn- og ungesagsbehandlere op i vores system, og de kan trække relevant info ned fra systemet.

Bliver FGU'en et godt supplement til det I står med i jeres dagligdag?

Ja. Det, der er positivt ved FGU, er, at der bliver stillet nogle ekstra krav i forhold til rummelighed. For eksempel hvis du er misbruger og går til misbrugsbehandling, skal du kunne fortsætte på din uddannelse. Det har jo tidligere været sådan, at man blev smidt ud af eksempelvis produktionsskolen, hvis der var misbrug ind over.

FGU'en er et godt værktøj for os, men det er ikke nok til at komme hele vejen rundt. Der vil være unge i kommunerne, som ikke kan rummes i FGU'en – og heller ikke i STU.

Vi skal se, hvad der giver mening at holde fast i og om der er noget, som skal udvikles.

Esbjerg

// Det, at vores UU-vejledere er en del af jobcenteret, gør jo også, at de gør alt, hvad de kan for at sikre, at de unge kommer godt videre, så de ikke havner i jobcenter-regi.

LENE DAMGAARD.

UDDANNELSESLERER I UDDANNELSESHUSET, ESBJERG

Er I der, hvor I skal være med den kommunale ungeindsats?

Den konstruktion satte vi allerede i gang i 2014, hvor UU Esbjerg blev en del af Jobcenter Esbjerg. UU-vejlederne på de 15–25 årige flyttede ind i Uddannelseshuset sammen med dele af ungeindsatsen i Jobcentret. De ordinære grundskolevejledere er forankret under SSP i Børne- og Kulturforvaltningen. Specialvejlederne herunder grundskolevejledning er ligeledes en del af Jobcentret, men i en specialenhed hvor STU også varetages.

Hvordan fungerer jeres tværfaglige samarbejde?

Der har ikke været hyret konsulenter udefra til at bistå en sammenlægningsproces. Vi er bare gået i gang med samarbejdet på tværs af lovgivning og fagligheder. Vi satte os sammen og talte om, hvad det var for lovgivninger, der lige pludselig havnede her i jobcenteret. Og så har vi sammen fået skabt et tværfagligt samarbejde internt og på tværs af de forskellige lovgivninger.

Alt samarbejde, når man kommer med forskellige fagligheder, vil altid være en udfordring, indtil man finder ud af, hvad det er for fagligheder, der bringes i spil, og at man lærer respekten for hinandens faglighed.

Der har i mange år været indskrevet i lovgivningen, at beskæftigelsesrådgiveren er den koordinerende sagsbehandler, så derfor er vores tværfaglige samarbejde ikke noget nyt.

Når du læser loven, så skal beskæftigelsesrådgiveren sikre, at alle aktører i en ung persons sag er repræsenteret. Så der er altid en tovholder på den unges sag.

Vi har også, udover det der står i lovgivningen, igennem tre år kørt med relationel koordinering som forsøg, så vi arbejder rigtigt meget med den tværfaglige del.

I uddannelseshuset arbejdes der tværfagligt ud fra skoledistrikter i teams, hvor der sidder en UU-vejleder fysisk sammen en beskæftigelsesrådgiver og en jobkonsulent. Så man hele tiden tænker i de tre ben.

Kan I bedre hjælpe de unge i dag?

Ja, det kan vi, fordi vi samarbejder. Jeg tror ikke, vi kan finde nogen her i huset, hverken UU-vejledere eller vores rådgivere, der ville sige, det ikke skulle være sådan.

Før var UU'en en institution, hvor jeg aldrig har tænkt dem som et aktivt i forhold til min sagsbehandling. Man var selvfølgelig bevidst om, at der sideløbende foregik en indsats for alle i grundskolen og til det fyldte 25 år. Så for mig er det ubetinget en fordel at vi har sammenlagt indsatsen, da det giver så meget synergi i forhold til arbejdet med vores unge.

Vi deler de unge op i, hvad der er UU-unge, og hvad der jobcenter-unge, fordi vi har tusindvis af UU-unge, som vi laver uddannelsesvejledning på, som aldrig bliver en jobcenter-ung.

Det, at vores UU-vejledere er en del af jobcenteret, gør jo også, at de gør alt, hvad de kan for at sikre, at de unge kommer godt videre, så de ikke havner i jobcenter-regi. Så på den måde har samarbejdet jo fordret, at hvis man som UU-vejleder sidder med en ung, der sidder på kanten, så henter man lige viden hos kollegaen, der også sidder i centeret, og så ser vi sammen på, hvil-

ken indsats vi kan iværksætte, så den unge undgår at blive en jobcenter-ung, men i stedet en ung, der via en samlet indsats klarer sig selv. Så det er befordrende at sidde i samme hus.

Bliver FGU'en et godt supplement til det I står med i jeres dagligdag?

Jeg ved ikke, om det er det rigtige, vi har gang. Jeg er bekymret for, det bare er en ny måde at gøre noget på, som i forvejen eksisterer. Men vi forventer og håber på, at flere unge kan få et tilbud, der matcher deres funktionsniveau.

Når jeg kigger på vores samlede målgruppe her i Esbjerg, så har vi omkring 1.000 unge, der er aktivitetsparate og uddannelsesparate ifølge Lov om aktiv beskæftigelsesindsats. Omkring halvdelen af hver. Deres funktionsniveau er lavt, mange har ikke afsluttet folkeskolen, og der er sammensatte, komplekse problemstillinger, så vejen til uddannelse og beskæftigelse kan være en udfordring. Der er heldigvis også rigtig mange uddannelsesparate unge i Esbjerg kommune, der via en mindre indgribende indsats bliver i stand til at gå i uddannelse.

Det bliver UU-vejlederen i kommunen, som skal målgruppevurdere den unge til FGU og samtidig vurdere, hvilket af de tre ben i FGU den unge skal ind i, eller om der er et alternativ til FGU, der kan støtte og udvikle den unge.

Jeg er glad for, at man har lagt ind i lovgivningen, at uddannelse ikke nødvendigvis altid er målet for de unge, men at beskæftigelse også kan være en vej til selvforsørgelse.